

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ФІНАНСІВ І ПІДПРИЄМНИЦТВА
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І ПІДПРИЄМНИЦТВА

До захисту допускається
Завідувач кафедри, проф.

_____ В.М.Боронос
« ____ » _____ 20__ р.

ДИПЛОМНА РОБОТА

НА ТЕМУ:

«Аналіз фінансового стану підприємства і шляхи його зміцнення»

Освітній рівень “Бакалавр”

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Керівник роботи:

(підпис)

І.Й. Плікус
(ініціали, прізвище)

Студент:

(підпис)

Т.В. Дігтяр
(ініціали, прізвище)

Група:

Ф – 62/1у

Суми
2020

РЕФЕРАТ

Дипломна робота 43 сторінок, 3 рисунки, 10 таблиць, 1 формула, 49 джерел, 4 додатки на 4 сторінках.

Мета роботи – дослідити фінансово-господарський стан підприємства та запропонувати ключові показники оцінки ефективності інтегрованого ланцюга господарської діяльності «МК – Гранд 2015».

Предметом дослідження – сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів аналізу фінансового стану підприємства.

Об'єктом дослідження «МК – Гранд 2015».

Методи дослідження. У процесі проведення дослідження методики аналізу фінансового стану підприємств загальнонаукові методи та прийоми: методи індукції, дедукції – при дослідженні теоретичних питань аналізу фінансового стану; спостереження та порівняння – для визначення стану організації аналізу; абстрактно-логічний метод і метод причинно-наслідкового зв'язку, метод аналогії, діалектичний метод, системний підхід для удосконалення фінансового стану підприємства.

Структура роботи. У *першому розділі* розглянуто сутність аналізу фінансового стану, визначено його завдання та досліджено інформаційне забезпечення. У *другому розділі* розкрито методику аналізу фінансового стану, наведені результати аналізу фінансового стану підприємства. У *третьому розділі* здійснена оцінка ймовірності банкрутства підприємства, визначені основні напрями зміцнення фінансового стану підприємства.

ФІНАНСОВИЙ СТАН, ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ, ЗВІТНІСТЬ, БАНКРУТСТВО, ЕФЕКТИВНІСТЬ, ПРОГНОЗУВАННЯ, РОЗВИТОК.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
1 СУТНІСТЬ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ.....	7
1.1 Значення і завдання аналізу фінансового стану.....	7
1.2 Інформаційна база для аналізу фінансового стану.....	10
2 КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ «МК – Гранд 2015».....	13
2.1 Методика аналізу фінансового стану підприємства.....	13
2.2 Аналіз фінансового стану підприємства МК-ГРАНД 2015.....	15
3 НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА.....	24
3.1 Оцінка ймовірності банкрутства.....	24
3.2 Основні напрями зміцнення фінансового стану підприємства.....	26
ВИСНОВКИ.....	31
ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ.....	34
ДОДАТОК А Переваги та недоліки методик аналізу фінансового стану...	40
ДОДАТОК Б Алгоритм застосування методик аналізу фінансового стану..	41
ДОДАТОК В Аналіз активів МК-Гранд 2015.....	42
ДОДАТОК Г Аналіз ліквідності балансу підприємства.....	43

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Суб'єкти господарювання намагаються ефективно налагодити свій бізнес та не допустити банкрутства підприємства. Вірогідний та всеохоплюючий аналіз фінансового стану необхідний як власникам та керівництву підприємства, так і зовнішнім користувачам (банківським установам, інвесторам, клієнтам тощо).

Першочерговими для підприємств є питання забезпечення фінансової стійкості, саме платоспроможність забезпечує підприємству утвердження на ринку. Оцінка майна підприємства займає важливе місце у проведенні фінансового аналізу, що дозволяє робити обґрунтований вибір ділового партнера, визначити ступінь фінансової стійкості. Партнери мають володіти інформацією про фінансовий стан з метою мінімізації ризиків.

Саме цим і викликана актуальність нашого дослідження, оскільки існує значний перелік дискусійних питань в даному напрямі діяльності, які необхідно розв'язати й які досліджуються у працях фахівців з різних країн [24-49], у тому числі й науковців з СумДУ [4,16-19,25,31,32,34,37,38,48,49].

Мета роботи – дослідити фінансово-господарський стан підприємства та запропонувати ключові показники оцінки ефективності інтегрованого ланцюга господарської діяльності «МК – Гранд 2015».

Завдання дослідження, які поставлені та вирішені для досягнення мети роботи:

- обґрунтувати значення фінансового аналізу для проведення оцінки фінансового стану підприємства;
- розглянути цілі, завдання та інформаційну базу фінансового аналізу;
- проаналізувати фінансовий стан підприємства, а саме структуру активів і пасивів підприємства, рівень та ефективність використання капіталу підприємства, ліквідність та платоспроможність підприємства;
- проаналізувати ймовірність банкрутства;

– визначити основні аспекти доповнення порядку аналізу фінансового стану на «МК – Гранд 2015»;

– запропонувати напрямки покращення фінансового стану підприємства, шляхи покращання раціонального формування та використання коштів підприємства;

– запропонувати ключові показники ефективності стосовно інтегрованого ланцюга поставки та оцінки ефективності інтегрованого ланцюга господарської діяльності «МК – Гранд 2015».

Об’єктом дослідження є «МК-ГРАНД 2015».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів аналізу фінансового стану підприємства.

У першому розділі розглянуто сутність аналізу фінансового стану, визначено його завдання та досліджено інформаційне забезпечення. *У другому розділі* розкрито методiku аналізу фінансового стану, наведені результати аналізу фінансового стану підприємства. *У третьому розділі* здійснена оцінка ймовірності банкрутства підприємства, визначені основні напрями зміцнення фінансового стану підприємства.

У процесі проведення дослідження методики аналізу фінансового стану підприємств застосовувалися загальнонаукові методи та прийоми: методи індукції, дедукції – при дослідженні теоретичних питань аналізу фінансового стану; спостереження та порівняння – для визначення стану організації аналізу; абстрактно-логічний метод і метод причинно- наслідкового зв’язку, метод аналогії, діалектичний метод, системний підхід для удосконалення фінансового стану підприємства.

В якості джерел інформації розглядаються наукові статті зарубіжних і вітчизняних спеціалістів з тематики дослідження, нормативні і законодавчі акти, що регулюють дану сферу, матеріали періодичних та спеціалізованих видань, а також фактичні матеріали підприємства.

1 СУТНІСТЬ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ

1.1 Значення і завдання аналізу фінансового стану

Протягом тривалого періоду становлення та розвитку економічної думки все більша кількість науковців приходила до висновку необхідності узагальнення та представлення інформації про фінансовий стан. Протягом XIX - XX ст. активного розвитку набував бухгалтерський баланс, як основної форми відображення інформації про господарські явища та процеси.

Оцінка фінансового стану підприємства є безумовно основним та необхідним процесом у сучасній діяльності підприємств, зокрема, є аналізом діяльності за певний проміжок часу та можливістю покращення результатів функціонування суб'єкту господарювання.

Результати аналізу останніх наукових досліджень з питань доведення важливості та необхідності проведення аналізу фінансового стану наведені на рисунку 1.1. Нами узагальнені мета та завдання та дискусійні питання даної тематики, розглянуті в наукових працях за останні роки, що доводить актуальність даного напрямку роботи в умовах сьогодення.

Як видно з рисунку в останні роки мета аналізу фінансового стану спрямована в основному на підвищення ефективності діяльності підприємств та зниження ризиковості бізнесу. Жодний з перерахованих авторів не наголошує на необхідності впровадження заходів, спрямованих на отримання прибутку. І з даними поглядами не можна не погодитися, оскільки для аналізу фінансового стану важливо знайти резерви підвищення ефективності господарської діяльності. А це вже набагато ширше поняття, якому не можна дати однозначне тлумачення. Крім того, по переважній кількості наявних методик аналізу фінансового стану весь час ведуться дискусії в контексті переваг, недоліків та перспектив використання результатів аналізу в фінансово-господарській діяльності суб'єктів господарювання.

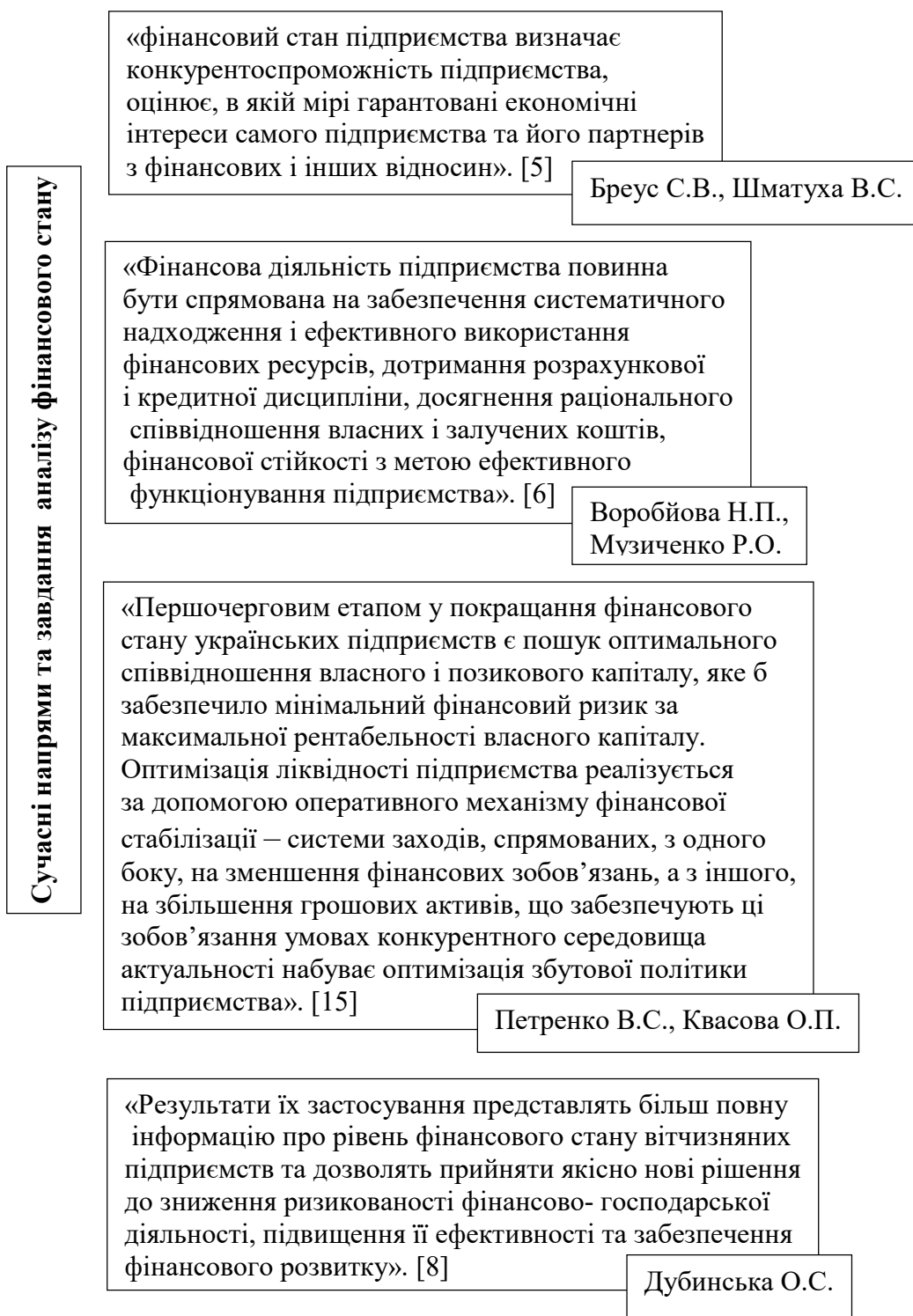

Рисунок 1.1 – Актуальні напрями застосування результатів аналізу фінансового стану [5,6,8,15]

На нашу думку, це відбувається через відсутність єдиного алгоритму оцінки фінансового стану, несистематизованість показників та їх критичних значень.

Разом з цим не можна не погодитись з думкою майже всіх дослідників питань аналізу фінансового стану:

1. Необхідно використовувати поряд з традиційними методами визначення фінансового стану комплексне оцінювання фінансового стану підприємств, на підставі можливо сформувати резерви підвищення ефективності та покращення ліквідності, платоспроможності та ділової активності.

2. Під час оцінки фінансового стану слід враховувати конкурентні ринкові переваги суб'єкта господарювання.

3. Результати оцінки майнового та фінансово-економічного стану підприємства слід розглядати в контексті виробничого розвитку, залучення чи здійснення інвестицій.

4. Систематична та своєчасна оцінка фінансового стану підприємства сприятиме своєчасному виявленню загроз та підвищенню рівня економічної безпеки суб'єкта господарювання.

5. Ефективна діяльність підприємства залежить від наявності та ефективності використання фінансових ресурсів, дотримання розрахункової і кредитної дисципліни, досягнення раціонального співвідношення власних і залучених коштів, фінансової стійкості.

6. Від якісного аналізу фінансового стану залежить стабільність функціонування та розвитку підприємства.

Методика аналізу фінансового стану залежить від поставлених цілей, а також від різних факторів інформаційного, часового, методичного та технічного забезпечення.

Суб'єктів господарювання в поточній діяльності турбує можливість задовольняти платіжні потреби постачальників, повертати кредити, проводити оплату праці персоналу та вносити платежі в бюджет. Актуальність необхідності оцінки структури джерел засобів, ступеню залежності від зовнішніх джерел визначається довгостроковою перспективою.

Особливості застосування методик аналізу фінансового стану наведені в додатку А. На підставі аналізу основних переваг та недоліків існуючих методик аналізу фінансового стану нами визначені наступні критеріальні ознаки вибору:

- потреба в оперативності отримання інформації(терміновість);
- ґрунтовність та всебічність;
- рівень деталізації [6].

Аналіз майнового положення слід починати з з'ясування структури капіталу, яким розпоряджається підприємство. Потім розглядається порядок формування активів. при цьому необхідно: дослідити динаміку майна підприємства; оцінити стан необоротних активів підприємства та рівень забезпеченості оборотними коштами; визначити структуру та динаміку джерел формування майна підприємства.

З вищенаведеного випливає, що фінансову стабільність оцінюють за певними, пов'язаними між собою категоріями, які використовуються й комплексно й окремо різними контрагентами.

1.2 Інформаційна база для аналізу фінансового стану

Аналіз фінансового стану здійснюється на підставі бухгалтерської (фінансової) звітності, до якої відносять: Баланс, Звіт про сукупні доходи, Звіт рпро власний капітал, Звіт про рух грошових коштів, Примітки до річної фінансової звітності.

Мета, зміст та структура бухгалтерської фінансової звітності регламентуються національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (П(С)БО). Вони визначають принципи, методи, процедури обліку та складання фінансової звітності.

Бухгалтерська звітність базується на даних бухгалтерського обліку як системи суцільного, безперервного, документального оформлення фінансово-господарської діяльності підприємств. Адже саме на підставі даних

бухгалтерської звітності можна оцінити результати діяльності, прогнозувати напрями підвищення ефективності господарювання та запропонувати ефективні управлінські рішення. Таким чином, бухгалтерська фінансова звітність є важливим інструментом управління.

Законом України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" визначено мету складання фінансової звітності (ст. 3) та основні принципи її складання (ст. 4) [1].

Тобто інформація, яка подається бухгалтерією підприємства користувачам, повинна бути: повною; правдивою; неупередженою. Якісний аналіз фінансового стану сприяє дотримання єдиних принципів при складанні звітності: «повне висвітлення; автономність; послідовність; безперервність; нарахування; превалювання сутності над формою; єдиний грошовий вимірник» [1].

Раом з цим, методологія подання інформації у фінансовій звітності постійно змінюється і часто ці зміни не сприяють якісним характеристикам аналізу фінансового стану. Так наприклад «внесені до структури Балансу (Звіту про фінансовий стан) зміни наближують її до вимог міжнародних стандартів, проте певною мірою обмежують інформаційне забезпечення фінансового аналізу» [20]. Окремі статті балансу наводиться згрупована інформація про засоби підприємства та джерела їх утворення.

Складності можуть також виникати через те, що в літературних джерелах існують певні розбіжності у класифікації активів «за ступенем їх ліквідності та зобов'язань за ступенем терміновості їх погашення» [20]. Як наслідок розраховані показники ліквідності та фінансової стійкості можуть значно різнитися.

В цих умовах стає майже неможливим порівняльний міжгосподарський аналіз через неспівставність отриманої інформації.

Виникають також суперечливе тлумачення розміщення активів в балансі. Так витрати майбутніх періодів розміщуються у складі оборотних активів після

грошових коштів та з метою аналізу ліквідності їх відносять до групи А3. При цьому хочемо зауважити, що таке подання інформації про витрати майбутніх періодів не відповідає принципу розміщення активів за ступенем зростання ліквідності.

Крім того «необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття» [20] (III розділ активу балансу) взагалі не враховуються в існуючій методиці аналізу.

Слід також звернути увагу на забезпечення наступних витрат і платежів, які одними аналітиками вважались прирівняними до власних коштів (група П4), а іншими – як поточні (група П2) або довгострокові (група П3) зобов'язання. Дискусійні питання також стосуються класифікації доходів майбутніх періодів, які часто відносять до поточних зобов'язань (група П2) або до власного капіталу (група П4).

На нашу думку обґрунтованим є об'єднання довгострокових зобов'язань та забезпечень в балансі.

Доходи майбутніх періодів віднесені до поточних зобов'язань. Дані зміни є підставою для включення їх до групи П2.

«У той же час, вважаємо, що укрупнення статті «Запаси» [20] не сприяє проведенню якісного аналізу ліквідності, фінансової стійкості підприємства та оборотності, оскільки відсутня можливість ідентифікувати окремі елементи запасів..

На нашу думку через визначені особливості подання інформації у звітності існує нагальна потреба використання додаткової інформації з метою забезпечення прийняття якісного управлінського рішення, пошуку резервів та можливостей покращання фінансового стану суб'єкта господарювання.

2 КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ «МК – Гранд 2015»

2.1 Методика аналізу фінансового стану підприємства

Отже, аналіз фінансового стану – це процес пов'язаний з виявленням та , підготовкою інформації для використання менеджерами з метою планування й контролю виробничих ситуацій і оцінки можливих тенденцій розвитку організації.

На нашу думку об'єкти аналізу фінансового стану для зручності можна об'єднати у дві групи:

- 1) виробничі ресурси, що забезпечують ефективну працю людей у процесі господарської діяльності підприємства;
- 2) господарські процеси та їх результати, що в сукупності становлять виробничу діяльність підприємства.

До основних цілей аналізу фінансового стану слід віднести: інформаційна допомога менеджерам; контроль, прогнозування; вибір шляхів розвитку ; прийняття управлінських рішень.

Іншими словами результати аналізу мають відображати стратегію і тактику розвитку підприємства в конкурентній боротьбі.

Концептуальні засади методик аналізу фінансового стану наведені на рисунку Б.1(додаток Б). Як нами було розглянуто раніше всі перераховані методики мають свої переваги та недоліки, проте спрямовані на досягнення позитвних результатів та перспектив у майбутньому. Звичайно ознакою надійності побудови взаємовідносин з суб'єктом господарювання є його платоспроможність, але не достатньо мати в розпорядженні ресурси. Потрібно також вміти ними ефективно розпоряджатися та своєчасно запобігати негативним тенденціям та банкрутству. Саме ці питання мають бути в пріоритеті. На рисунку 2.1 нами узагальнені основні напрями аналізу фінансового стану підприємств. Враховуючи особливості використання коефіцієнтного, комплексного, інтегрального та беззбиткового методів аналізу

потібно максимально отримати висновки щодо фінансових передумов неплатоспроможності та банкрутства підприємства.

Рисунок 2.1 – Модель аналізу фінансових передумов неплатоспроможності та банкрутства підприємства

Джерело: сформовано виходячи з [4]

Таким чином до найбільш трудомістких методик слід віднести коефіцієнтний, комплексний та інтегральний методи. Основним їх недоліком слід вважати відсутність стабільної системи нормативних або теоретично достатніх значень. Важливого значення в сучасних умовах господарювання набуває можливість визначення факторів виникнення таких результатів, що сприятиме визначенню перспектив зміцнення фінансового стану. Найшвидкими методами оцінки є безбитковий та рівноважний методи. Названі методи не

дають можливість оцінити в повній мірі ділову активність та конкурентоспроможність підприємства.

Таким чином, для оперативного аналізу слід використовувати беззбитковий метод, а для всебічного аналізу коефіцієнтний або комплексний, на підставі яких можна отримати якісну та кількісну інформацію про фінансовий стан, необхідної для широкого кола користувачів.

2.2 Аналіз фінансового стану підприємства МК – Гранд 2015

З метою визначення основних напрямів зміцнення фінансового стану наводимо результати комплексної оцінки «МК – Гранд 2015» на підставі бухгалтерської(фінансової) звітності за 2017-2019 рр. Дане підприємство створене у 2015 році та є самостійним господарюючим статутним суб'єктом, який здійснює багатoproфільну господарську діяльність. Метою діяльності підприємства є отримання прибутку.

Підприємство має самостійний баланс, має поточний рахунок у банку, веде облік та складає звітність у відповідності з чинним законодавством.

До основних видів діяльності підприємства відноситься виконання інженерних розробок, ремонт обладнання, закупівля і продаж будматеріалів, організація та проведення консультування, посередницька діяльність.

Вищим органом управління підприємством є власник, який самостійно здійснює керівництво підприємством.

Майно підприємства складається як з основних, так і оборотних фондів та коштів, а також інших цінностей, вартість яких відображується у балансі підприємства. Майно підприємства знаходиться в його повному розпорядженні, оскільки належить суб'єкту господарювання на правах власності підприємства.

Основним узагальнюючим показником результатів фінансово-господарської діяльності підприємства є його прибуток. Приватне «МК – Гранд 2015» планує самостійно власну фінансово-господарську діяльність і визначає

перспективи розвитку на основі даних про попит на свою продукцію, послуги та необхідність у забезпеченні виробничого та соціального розвитку підприємства. Взаємовідносини досліджуваного суб'єкта господарювання з іншими підприємствами, організаціями та громадянами по усіх видах господарської та фінансової діяльності базується на основі договорів (угод). Прибуток підприємства, отриманий в результаті господарської діяльності після того, як було сплачено всі обов'язкові платежі до бюджету, залишається у повному розпорядженні підприємства.

МК – Гранд 2015 відноситься до суб'єктів малого підприємництва згідно Закону № 2063 «Про державну підтримку малого підприємництва» № 2063-III від 19.10.2000 р. Підставою для цього є інформація про те, що на підприємстві середньооблікова чисельність робітників за календарний рік не перевищує 50 чоловік, а розмір валового доходу за рік не перевищує 500 тис. євро. Підприємство діє на спрощеній системі оподаткування.

Фінансовий стан МК – Гранд 2015 характеризується річним звітом. Під фінансовим станом розуміють спроможність здійснення самофінансування, стану платіжної дисципліни та фінансовою стікості в контексті запобігання банкрутству в перспективі. В таблиці В.1 додатку В наведена динаміка зміни структури активів підприємства за 2017-2019 роки.

Загальна вартість майна «МК – Гранд 2015» станом на кінець 2019 року становить 627,5 тис.грн., вона зросла в порівнянні з 2017 роком на 130,2 тис.грн та в порівнянні з 2018р.на 27,1 тис.грн. Найбільшу питому вагу в складі активів підприємства становлять оборотні активи, які зросли в порівнянні з 2017 роком на 40,0 тис.грн. та на 22,5 тис.грн. або 1,1% по питомій вазі відносно 2018 року. Позитивним моментом слід вважати зменшення дебіторської заборгованості на 78,8 тис.грн. або 20 % по відношенню до 2017р. та на 22,0 тис.грн. або 4,4%, по відношенню до 2018 року. Разом з цим спостерігається ріст виробничих запасів підприємства відповідно на 109,7 тис.грн. та 39 тис.грн. Аналізуємо підприємство практично не має готівки. В 2019 році сума грошових коштів

збільшилась в порівнянні з 2017 роком на 9,1 тис.грн. або 1,42 % по питомій вазі та на 5,5 тис.грн в порівнянні з 2018р.

Для з'ясування стану формування джерел формування оборотних коштів проаналізуємо структуру пасивів підприємства станом на кінець року в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Структура пасивів МК – Гранд 2015 (тис.грн)

Показники	2017р	2018р	2019р.	Відхилення 2019 р. Від:		2019 р. у % до:	
				2017р	2018р	2017р	2018р
1. Усього пасивів	497,3	600,4	627,5	130,2	27,1	126,2	104,5
1.1.Власний капітал	112,2	75,9	119,2	7,0	43,3	106,2	157,0
- у тому числі: власний оборотний капітал	-48,2	-142,9	-135,8	-184	-278,7		
1.2.Позиковий капітал	385,1	524,5	508,3	123,2	-16,2	132,0	96,9
-у тому числі : довгострокові зобов'язання	-	27,2	18,1	27,2	-9,1		66,5
-короткострокові кредити та позики	50,0	30,0	50,0	-	20,0	100,0	166,7
-поточні зобов'язання за розрахунками.	335,1	494,5	440,2	105,1	-54,3	131,4	89,0

Як видно з таблиці 2.1 найбільшу питому вагу в структурі джерел формування оборотних коштів складає позиковий капітал, сума якого зросла на 123,2 тис.грн або 32,0% порівняно до 2017 року та зменшилась порівняно до 2018 року на 16,2 тис.грн. або 3,1 % . сума власного капіталу підприємства зовсім незначна, але станом на кінець 2019 року зросла на 7,0 тис.грн. або 6,2% відносно 2017 року та на 43,3 тис.грн. або 57,0 % відносно 2018 року. Підприємство регулярно користується короткостроковими кредитами банку. Негативним вважається відсутність протягом 2017-2019рр власних оборотних коштів. Позитивним слід вважати зниження поточних зобов'язань за розрахунками на 54,3 тис.грн. в порівнянні з 2018 роком та 9,0 тис.грн. або 14,5% в порівнянні з 2017 роком.

Розрахунок показників ефективності використання оборотних активів надає інформацію про стан активів підприємства (табл. 2.2).

Таблиця 2.2 – Показники ефективності використання оборотних активів «МК – Гранд 2015» (тис.грн)

Показники	2017 р.	2018р.	2019р.	Відхилення 2019 р. Від	
				2017р	2018р
1.Середні залишки оборотних активів	266,3	345,7	365,7	99,4	20,0
1.1.грошових коштів та їх еквівалентів	2,6	2,2	6,8	4,2	4,6
1.2.коштів у розрахунках	155,2	150,8	118,2	-37	-32,6
1.3.запасів	108,5	192,7	247,5	139	54,8
2. Виручка від реалізації продукції					
2.1.за продажними цінами	2007,8	1910,3	3296,2	1288,4	1385,9
2.2.за собівартістю	1713,6	1153,1	1839,6	126	686,5
2.3. одnodенний товарооборот	4,7	3,2	5,0	0,3	1,8
3.Оборотність оборотних активів	56,7	108,0	73,1	16,4	-34,9
3.1.грошових коштів та їх еквівалентів	0,6	0,7	1,3	0,7	0,6
3.2.коштів у розрахунках	33,0	47,1	23,6	-9,4	-23,5
3.3.запасів	23,1	60,2	49,5	26,4	-10,7
4.Прибуток	126,1	58,4	211,5	85,4	153,1
5.Віддача оборотних активів	6,4	3,3	5	-1,4	1,7
6. Рентабельність оборотних активів,%	47,4	16,9	57,8	10,4	40,9
7.Середня вартість активів	420,8	548,9	614,0	193,2	65,1

Дані таблиці 2.2 свідчать, що середня вартість активів в 2019 році зросла на 99.4 тис.грн відносно до 2017 року та на 20 тис.грн відносно до 2018 року. В тому числі середні залишки грошових коштів зросли на 4,2 тис.грн.в порівнянні з 2017 роком та на 4,6 тис.грн. в порівнянні з 2018 р., залишки виробничих запасів зросли відповідно на 139 тис.грн. та 54,8 тис.грн. Оборотність оборотних активів прискорилась на 16,4 днів по відношенню до 2017 року та зменшилась на 34,9 днів в порівнянні з 2018 роком, в тому числі по грошовим коштам на 0,6 дня, коштам у розрахунках зменшилась на 23,5 дня та запасам зменшилась на 10,7 днів в порівнянні з 2018 роком. На підприємстві за результатами фінансово-господарської діяльності спостерігається ріст прибутку на 85,4 тис.грн. відносно 2017 р. та на 153,1 тис. грн.. відносно 2018 р. при цьому рентабельність оборотних активів зросла на 40,9 %, а віддача оборотних активів зросла на 1,7 в порівнянні з 2018 роком.

Наявні основні засоби впливають на ефективність господарської діяльності (табл.2.3).

Таблиця 2.3 – Показники стану та ефективності використання основних засобів «МК – Гранд 2015»

Показники	2018р	2019р	Відхилення (+,-)
Вартість введених в дію основних засобів, тис.грн.	116,5	40,0	-76,5
Первісна вартість основних засобів на кінець року, тис.грн.	331,2	371,2	40
Коефіцієнт оновлення основних засобів,%	35,2	10,8	-24,4
Вартість основних засобів, які вибули, тис.грн.	9,7	-	-9,7
Первісна вартість основних засобів на початок року, тис.грн.	224,4	331,2	106,8
Коефіцієнт вибуття основних засобів, %	4,3	-	-4,3
Сума нарахованого зносу на кінець року, тис.грн.	66,7	85,2	18,5
Коефіцієнт зносу основних засобів на кінець року, %	20,1	23,0	2,9
Коефіцієнт придатності основних засобів на кінець року, %	79,9	77,0	-2,9
Виручка від реалізації продукції, тис.грн	1153,1	1839,6	686,5
Прибуток, тис.грн.	58,4	211,5	153,1
Середньорічна вартість основних засобів, тис.грн	265,7	326,7	-29
Фондовіддача, грн	4,3	5,6	1,3
Рентабельність основних засобів, %	22,0	64,7	42,7

Як бачимо із даних таблиці 2.3 коефіцієнт оновлення основних засобів у 2019 році зменшився на 24,4 %. На фоні такого слабкого оновлення, списання основних засобів майже не відбувається. При цьому коефіцієнт зносу основних засобів має тенденцію до росту і у 2019 році становить 23 %. Це свідчить про те, що підприємство приділяє недостатньо уваги оновленню основних засобів. Разом з цим, у звітному році в порівнянні з минулим спостерігається ріст фондовіддачі на 1,3 грн. та рентабельності основних засобів на 42,7 %.

Рівень платоспроможності розраховується за коефіцієнтами, наведеними в таблиці 2.4.. За даними таблиці 2.4 констатуємо, що фінансовий стан «МК – Гранд 2015» є фінансово не стабільний, всі розраховані показники не відповідають нормативним значенням. Так в 2019 році частка власного капіталу у загальній вартості майна зростає на 6,4 % в порівнянні з 2018р.

Таблиця 2.4 – Показники фінансової стійкості МК – Гранд 2015 (станом на кінець року)

Показник, його призначення, оптимальне значення	Теоретично достатнє	2017р.	2018р.	2019р.	Відхилення 2019р. Від
---	---------------------	--------	--------	--------	-----------------------

	значення				2017	2018
Коефіцієнт економічної незалежності	$\geq 0,5$	0,226	0,126	0,190	-0,036	0,064
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	$\leq 0,5$	0,774	6,910	0,810	0,036	-6,1
Коефіцієнт фінансової стійкості	< 2	4,432	7,910	5,264	0,832	-2,646
Коефіцієнт фінансування	> 1	0,291	0,145	0,235	-0,056	0,09
Коефіцієнт маневреності	$\geq 0,5$	-0,430	-5,857	-1,102	1,532	-6,959
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,85-0,9	0,226	0,172	0,219	-0,007	0,047

Позитивно слід відмітити зменшення участі позикового капіталу у формуванні активів на 6,1 в порівнянні з 2018р. Разом з тим зросла частка фінансування діяльності підприємства за рахунок власного капіталу на 0,09 в порівнянні з 2018р. У найбільш мобільні активи на підприємстві протягом, 2017-2019рр. зовсім не вкладено власного капіталу. Разом з цим коефіцієнт фінансової стійкості зменшився на 0,007 в порівнянні з 2017р. та збільшився на 0,47 в порівнянні з 2018р.

Розрахунок показника ліквідності наведено у таблиці 2.5

Таблиця 2.5 – Показники ліквідності «МК – Гранд 2015»

Показник	Теоретично достатнє значення	2017р.	2018р.	2019р.	Відхилення 2019р. Від	
					2017	2018
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2-0,3	0,001	0,008	0,019	0,018	0,011
Коефіцієнт термінової ліквідності	0,7-0,8	0,466	0,241	0,216	-0,25	-0,025
Коефіцієнт загальної ліквідності	2,0-2,5	0,875	0,676	0,741	-0,134	0,065
Коефіцієнт ліквідності запасів		0,408	0,435	0,525	0,117	0,09

Як видно з таблиці всі розраховані показники ліквідності підприємства не відповідають нормативним значенням. Крім того, дуже незначна частка поточної заборгованості може бути погашена негайно: коефіцієнт абсолютної ліквідності на кінець 2019р. склав – 0,019 і протягом 2017-2019рр. він збільшився відповідно на 0,018 та 0,011. Це свідчить про низький рівень

високоліквідних активів.

Коефіцієнт термінової ліквідності протягом всіх аналізуємих років значно нижчий за критичне значення, в 2019р. він зменшився на 0,25 в порівнянні з 2017р. та на 0,025 в порівнянні з 2018р., що свідчить про підвищення можливості погашення поточної заборгованості за рахунок готівки та очікуваних надходжень від дебіторів. Рівень покриття поточними активами поточних зобов'язань теж незадовільна і зросла на 0,65 в порівнянні з 2018р. та зменшився на 0,134 в порівнянні з 2017р. Рівень покриття матеріальними цінностями поточних зобов'язань зросла на 11,7% в порівнянні з 2017р. та знизилась на 9% в порівнянні з 2018р., що теж є незадовільним і свідчить про небажані залишки готової продукції. Таким чином, можна зробити висновок, що на підприємстві відсутні легко конвертовані у гроші активи, щоб покрити свої поточні зобов'язання.

Нами проаналізовано ліквідність поточних активів в 2019 році з метою визначення фінансового стану підприємства на короткострокову та довгострокову перспективу. Результати розрахунків наведені в додатку Г.

Як видно з таблиці Г.1 баланс підприємства за 2019 рік не є ліквідним, так як найбільш ліквідні активи не покривають найбільш термінові зобов'язання. З метою комплексної оцінки ліквідності балансу розрахуємо загальний показник платоспроможності.

Зменшення значення коефіцієнта ліквідності свідчить про погіршення платоспроможності підприємства та зрушення у бік погіршення структури активів і пасивів.

Про фінансову стійкість підприємства судять за системою узагальнюючих та часткових коефіцієнтів та часткових показників. Розрахунок узагальнюючих показників дає змогу оцінити фінансовий стан підприємства, виходячи із ступеня забезпеченості підприємства робочим капіталом (таблиця 2.6).

Таблиця 2.6 – Узагальнюючі показники фінансової стійкості «МК – Гранд 2015»

Показники	Умовне позначення	2017р.	2018р.	2019р.
Наявність власного оборотного капіталу для формування запасів	Н1	-48,2	-170,1	-131,4
Наявність власного оборотного капіталу, довгострокових кредитів та позик для формування запасів	Н2	-	27,2	18,1
Наявність власного оборотного капіталу, довгострокових та короткострокових кредитів та позик для формування запасів	Н3	50,0	57,2	68,1
Запаси	Н4	157,3	228,0	267,0
Надлишок (+), нестача(-) власного оборотного капіталу для формування запасів	$E1 = N1 - N4$	-205,5	-398,1	-398,4
Надлишок (+), нестача(-) власного оборотного капіталу, довгострокових кредитів та позик для формування запасів	$E2 = N2 - N4$	-157,2	-200,8	-248,9
Надлишок (+), нестача(-) власного оборотного капіталу, довгострокових та короткострокових кредитів та позик для формування запасів	$E3 = N3 - N4$	-107,3	-170,8	-198,9
Запас стійкості фінансового стану, днів	$ZC = E3 * 360 / V$ В-р.035 Ф2	-	-	-
Надлишок (+), нестача(-) джерел фінансування на 1 грн. Запасів, грн.	$D = E3 / N4$	-0,682	-0,749	-0,745
Номер типу фінансової ситуації відповідно до класифікації		4	4	4

При оцінці фінансового стану потрібно врахувати співвідношення, наведені на рисунку 2.2. Враховуючи показники фінансової стійкості, розраховані в таблиці 2.6, фінансовий стан підприємства оцінюється як кризовий та протягом періоду, що аналізується він не покращився. Як на початок так і кінець періоду запаси перевищували «нормальні джерела» фінансування. Нестача оборотного капіталу не покривається за рахунок кредиторської заборгованості

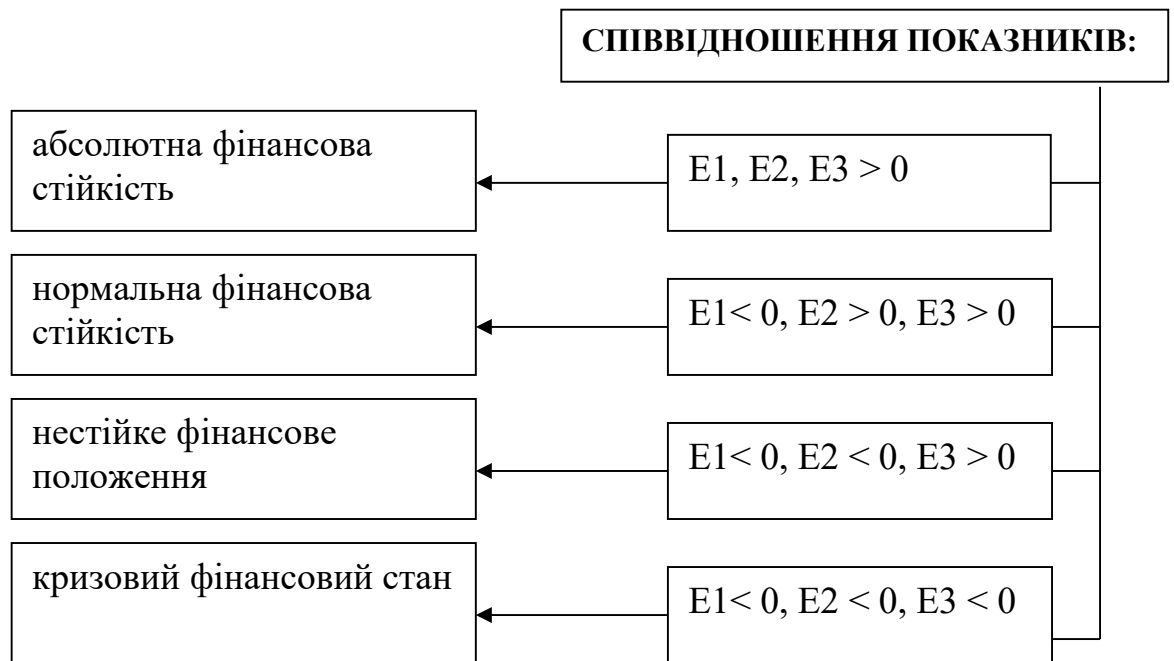

Рисунок 2.2 – Методика визначення узагальнюючих показників фінансової стійкості

Джерело: сформовано виходячи з [4]

Підсумовуючи, зазначимо, що підприємство не володіє легкоконвертованими у гроші активами, щоб покрити свої поточні зобов'язання. Ліквідність підприємства є низькою й на це вплинуло таке: відсутність готівки; значний залишок нелеквідних запасів та значна дебіторська заборгованість.

3 НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

3.1 Оцінка ймовірності банкрутства

Аналіз літературних джерел з тематики нашого дослідження та отримані результати комплексної оцінки фінансового стану МК – Гранд 2015 нагальну потребу здійснення прогнозування діяльності підприємства в цілому та фінансового стану зокрема.

Через об'єктивні та суб'єктивні фактори впливу на господарюючі суб'єкти в нагоді стає намагання визначення перспектив та зменшення ризиків розвитку матеріально-технічної бази, запровадження інновацій, побудувати взаємовідносин з покупцями і постачальниками, банками тощо. В даному аспекті сумнівним також стає можливість отримання позикових коштів від банківських установ. Саме через труднощі у нинішніх інфляційних умовах виникають значні перешкоди у тривалому прогнозуванні, зокрема це стосується перспектив довгострокових банківських кредитів.

Під прогнозуванням фінансового стану розуміються визначення необхідного обсягу фінансових ресурсів підприємства, а також збалансованості їх розміщення в перспективі х конкретно визначним терміном. Існує декілька методик, але найбільш розповсюдженою є визначення основних тенденцій у прогнозуванні через аналіз показників розвитку підприємства у динаміці.

Основним об'єктом прогнозування перш за все мають бути власні джерела формування майна: прибуток, амортизаційні відрахування, які відшкодовуються через ціну на продукцію. Як зазначалося у попередньому підрозділі, саме від величини грошового потоку залежать платоспроможність підприємства та в більшій мірі його ділова активність.

Сучасна економічна наука володіє різноманітними прийомами та методиками прогнозування фінансового стану підприємства, а саме його можливого банкрутства: розрахунок кредитоспроможності, використання системи формалізованих та неформалізованих показників, прогнозування

платоспроможності. Використаємо для оцінки можливого банкрутства підприємства систему показників Бівера (таблиця 3.1).

Як видно з розрахунку, наведеного в таблиці 3.1 підприємство станом на кінець 2019 року знаходиться у стані за рік до банкрутства якщо не сприятиме оптимізації та поповненню власних оборотних коштів, покращанню платоспроможності, економному використанню матеріальних, трудових та фінансових ресурсів.

Таблиця 3.1 – Прогноз банкрутства «МК – Гранд 2015» за системою показників Бівера станом на кінець 2019 року.

Показники	Значення показника	Рекомендовані значення		
		Група 1- стійкий фінансовий стан	Група 2- за 5 років до банкрутства	Група 3- за рік до банкрутства
Коефіцієнт Бівера	0,445	0,4-0,45	0,17	-0,15
Коефіцієнт загальної ліквідності	0,769	≤3,2	≤ 2,0	≤ 1,0
Рентабельність капіталу за чистим прибутком	29,2	6-8	4	-2,2
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,810	≤ 0,37	≤ 0,50	≤ 0,80
Коефіцієнт покриття активів власним оборотним капіталом	-0,181	0,4	≤ 0,30	≈ 0,06

З метою уточнення попередніх висновків щодо можливого банкрутства підприємства застосуємо універсальну дискримінантну функцію.

$$Z = 1,03 K1 + 0,08 K2 + 10 K3 + 5 K4 + 0,3 K5 + 0,10 K6, \quad (3.1)$$

де $K1$ – готівка/ зобов'язання

$K2$ – валюта балансу / зобов'язання

$K3$ – прибуток /валюту балансу

$K4$ – прибуток / виручка від реалізації (чиста)

$K5$ – запаси / виручка від реалізації (чиста)

$K6$ - виручка від реалізації (чиста) / валюта балансу.

$$Z = 1,03 * 0,019 + 0,08 * 1,28 + 10 * 0,293 + 5 * 0,066 + 0,3 * 0,082 + 0,10 * 4,44 = 1,049 + 0,102 + 2,93 + 0,33 + 0,382 + 4,54 = 9,33$$

На підставі даних ймовірності банкрутства МК – Гранд 2015 необхідно визначити прогноз платоспроможності підприємств за одним з можливих сценаріїв: визначення структури балансу незадовільною, а підприємства-неплатоспроможним; можливість відновлення платоспроможності чи її втрати, перспективи погашення зобов'язань перед кредиторами (таблиця 3.2).

Таблиця 3.2 – Оцінка структура балансу МК – Гранд 2015 станом на кінець 2019р.

Показники	Значення показника	Оптимальне значення	Можливе рішення
Коефіцієнт загальної ліквідності	0,769	≥ 2	Структура балансу незадовільна
Коефіцієнт забезпечення поточних активів власним оборотним капіталом	-,0,301	$> 0,1$	Структура балансу незадовільна
Коефіцієнт відновлення платоспроможності	1,55	> 1	Підприємство має кризовий фінансовий стан, але може відновити свою платоспроможність через 6 місяців

Коефіцієнт втрати платоспроможності нами не розраховувався оскільки розраховані в таблиці показники перевищують оптимальні значення.

Підприємство у звітному періоді значення коефіцієнтів має нижчі за оптимальні. Це означає, що воно не забезпечене власним оборотним капіталом і не має достатньо поточних активів для того, щоб покрити свої короткострокові зобов'язання. В певній мірі «МК – Гранд 2015» ризикує втратити платоспроможність.

3.2 Основні напрями зміцнення фінансового стану підприємства

Враховуючи результати раніше проведеного аналізу, ми можемо відмітити, що фінансовий стан підприємства є кризовим і основною причиною є недостатність власних оборотних коштів, неефективність використання ресурсів (основних, оборотних, трудових) та прибутку, що і призвело до такого стану підприємства у звітному році. На нашу думку, на підставі проведеного

аналізу можуть бути запропоновані наступні напрями щодо зміцнення фінансового стану підприємства:

- переглянути наявність та стан основних засобів з метою їх оптимізації: зайві або ті, що не використовуються реалізувати або здати в оренду;
- аналізувати оборотність активів та визначати потребу у виробничих запасах з метою недопущення безпідставного вилучення коштів з обороту;
- оперативно реагувати на результати оцінки фінансового стану з метою прийняття виважених управлінських рішень;
- приділити увагу запровадженню іновацій та забезпеченню конкурентоспроможності своєї діяльності;
- забезпечення постійного жорсткого контролю за виконанням прогнозів розвитку підприємства.

Вирішення назрілих проблем буде сприяти фінансовій стабілізації організацій і підприємств.

На відміну від західних компаній більшість підприємств спрямовує основну свою увагу на максимізацію прибутку. З даним поглядом не можна не погодитись. Але вважаємо, що враховуючи необхідність врахування довготермінової перспективи необхідно перш за все визначати напрями розвитку підприємства з урахуванням клієнта. Якщо приділяти увагу тільки намаганням знизити витрати, то слід розуміти, що клієнт від цього не отримує прямої вигоди, оскільки ціна послуги в цілому для клієнта не знижується.

Обов'язковим компонентом при побудові взаємовідносин з покупцями(замовниками) є розробка правильного набору ключових показників ефективності. Ці показники мають допомогти оцінити ефективність побудованої системи взаємовідносин контрагентів в порівнянні з альтернативними системами. З цією метою нами запропоновані наступні етапи:

1. Визначення складових ефективності функціонування.
2. Визначення критеріїв розподілу відповідальності за виділені показники.
3. Створення відповідальності за ключовими показниками діяльності.

Загальновідомий в практиці класичний підхід визначення ефективності діяльності заснований на використанні переважно фінансових показників, таких як економічна додана вартість та рентабельність власного капітала. Але ми вважаємо, що тільки фінансових показників не достатньо і дуже важливо враховувати показники, що характеризують розвиток відносин з клієнтами, управління персоналом, якість продукції (послуг), ефективність внутрішніх бізнеспроцесів, впровадження та розвиток інформаційних систем. Іншими словами це ті аспекти яким не завжди можна дати вартісну оцінку. Саме тому важливо враховувати:

- оцінку підприємства клієнтами;
- напрями підвищення якості діяльності трудових ресурсів
- визначення ключових аспектів забезпечення конкурентоспроможності підприємства на ринку.

Для оцінки ефективності операційної діяльності можна виділити ключові показники ефективності на наступні групи:

- затрати (показники, що визначають пріоритет мінімізації затрат за конкретним напрямом);
- гнучкість (показники, що відображають рівень гнучкості конкретної господарської операції);
- час (показники, що відображають часові характеристики ефективності);
- якість (показники, що визначають пріоритет управління якістю продукції, сервісу, процесу).

До фінансових ключових показників діяльності (рентабельність, ліквідність, оборотність, фінансова стійкість) та не фінансових (задоволення клієнтів, основні та допоміжні бізнес-процеси, ефективність персоналу) пропонуємо додати показники, що відтворюють інтегрований ланцюг господарської діяльності: ефективність переробки продукції, використання окремих деталей для виробництва нової продукції (послуг), характеристики продукції, що виробляється та послуг, що надаються, непродуктивні втрати. Нами узагальнені приклади таких показників в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3 – Запропоновані ключові показники ефективності стосовно інтегрованого ланцюга поставки «МК – Гранд 2015»

Ознаки класифікації	Вимір показників
Рівень використання ресурсів	– загальне використання ресурсів; – загальне використання енергії; – загальне використання інших ресурсів
Відтворення продукції(послуг)	– можливість відтворення продукції(послуг); – затрати на відтворення продукції(послуг); – час на відтворення
Перевиробництво	– можливість використання окремих деталей/вузлів для виробництва нової продукції; – відсоток деталей продукції, який може бути використано повторно;
Характеристики продукції	– операційний життєвий цикл продукції; – специфікація продукції;
Обсяги виробництва	– втрати в процесах, що не відтворюють додану вартість клієнту; – частка використання токсичних матеріалів; – частка корисного використання матеріалів;
Економічні аспекти	– сукупна вартість середнього операційного циклу для виробника; – сукупна вартість середнього операційного циклу для споживача.

Ми також вважаємо, що перелік показників ефективності залежить від рівня розвитку менеджменту в межах окремої компанії. Тому з метою реалізації системного підходу до розробки системи показників ефективності пропонуємо комбінувати фінансові та нефінансові, якісні та кількісні показники.

Можна відокремити шість основних аспектів: фінансова цінність, захист навколишнього середовища, цінність інформації, рівень споживчого сервісу, затрати, гнучкість операцій. Перелік даних категорій наведено у таблиці 3.4.

Таблиця 3.4 – Запропоновані показники оцінки ефективності інтегрованого ланцюга господарської діяльності «МК – Гранд 2015»

Фактор	Показник
Фінансова цінність	– рентабельність активів; – оборотність активів; – ріст прибутку; – маржинальний дохід від використання активів.
Захист навколишнього середовища	– ефективність захисту навколишнього середовища; – рівень корисного використання матеріалів; – рівень корисного використання енергії; – індикатор впливу на навколишнє середовище.
Цінність інформації	– рівень використання інформації; – рівень неефективного використання інформації; – доступність інформації.

Продовження таблиці 3.4

Споживчий сервіс	<ul style="list-style-type: none"> – частка втрачених клієнтів; – рівень задоволення клієнтів; – рівень цінності продукції для клієнта.
Затрати	<ul style="list-style-type: none"> – затрати на матеріал; – затрати на персонал; – затрати на формування інформації; – затрати на забезпечення основними засобами.
Якість обслуговування замовлення	<ul style="list-style-type: none"> – час виконання та гнучкість конфігурації замовлення; – своєчасність доставки; – повнота виконання обсягу замовлення; – швидкість виконання в цілому.

Список показників для кожної з виділених груп має бути максимально детальним. До загального списку може потрапити значний перелік показників, що на нашу думку є неприйнятним через значний обсяг інформації та неможливість через це оперативного прийняття управлінського рішення. Тому з загального списку потрібно обрати ті показники, які необхідні менеджменту для оцінки досягнення поставленої мети.

Таким чином на підставі всього вище сказаного можна зробити висновок, що у підприємства має бути визначена система ключових показників ефективності, яка має забезпечувати підтримку прийняття управлінських рішень.

ВИСНОВКИ

Останнім часом спостерігаються негативні тенденції у формуванні основних факторів функціонування підприємств: спад виробництва, інфляція, зниження купівельної спроможності населення, платіжна криза. Збитковість стала однією з причин подальшої втрати власного капіталу.

Як відомо, ефективність будь-якого суб'єкта економічної діяльності в ринкових умовах залежить від існуючих ресурсів та ефективного розпорядження ними.

Підприємства зацікавлені в ефективному та конкурентоспроможному розвитку бізнесу.

Акціонерам та інвесторам важливо знати: рівень ефективності використання коштів, стан платоспроможності та забезпечення необхідними ресурсами а також розвиток ділової активності в сучасних умовах господарювання.

Для потреб фінансового аналізу використовують різні джерела інформації в залежності від періоду аналізу цілей та завдань.

Фінансова звітність підприємств використовується з метою встановлення наявних активів, ліквідності, платоспроможності, розробки заходів розвитку підприємства та покращення фінансового стану.

Метою діяльності «МК – Гранд 2015» є одержання прибутку за рахунок задоволення потреб споживчого ринку у його продукції та послугах на основі ефективного використання виробничого і фінансового потенціалу.

На підставі результатів комплексного аналізу фінансового стану підприємства можна зробити висновки:

- найбільшу питому вагу в структурі джерел формування оборотних коштів складає позиковий капітал;
- негативним вважається відсутність протягом власних оборотних коштів;

– позитивним слід вважати зниження поточних зобов'язань за розрахунками;

– фінансовий стан підприємства слід вважати кризовим оскільки майже всі розраховані показники фінансового стану не відповідають нормативним значенням;

– дуже незначна частка поточної заборгованості може бути погашена негайно, а всі розраховані показники ліквідності підприємства не відповідають теоретично достатнім значенням;

– баланс підприємства не є ліквідним, так як найбільш ліквідні активи не покривають найбільш термінові зобов'язання;

– нестача оборотного капіталу не покривається за рахунок кредиторської.

Нами здійснена оцінка можливого банкрутства підприємства через систему показників Бівера. Підприємство станом на кінець 2019 року знаходиться у стані за рік до банкрутства якщо не сприятиме оптимізації та поповненню власних оборотних коштів, покращанню платоспроможності, економному використанню матеріальних, трудових та фінансових ресурсів.

До внутрішніх чинників фінансової стабільності відносять: оптимізацію запасів та виробничих фондів; дотримання балансу між наявними виробничими фондами і джерелами їх формування; організація руху грошових потоків, при якому досягається перевищення грошових надходжень над їх видатками; ефективне використання прибутку.

Тому, на підприємстві необхідно регулярно аналізувати склад витрат, їх динаміку та проводити аналіз беззбитковості, який побудований на основі розподілу витрат на змінні та постійні, а також розрахунок точки беззбитковості, яка визначає критичний обсяг реалізації.

Підприємство у звітному періоді значення коефіцієнтів має нижчі за оптимальні. Це означає, що воно не забезпечене власним оборотним капіталом і не має достатньо поточних активів для того, щоб покрити свої короткострокові зобов'язання. В певній мірі підприємство ризикує втратити платоспроможність. Підприємство станом на кінець 2019 року знаходиться у

стані за рік до банкрутства якщо не сприятиме оптимізації та поповненню власних оборотних коштів, покращанню платоспроможності, економному використанню матеріальних, трудових та фінансових ресурсів.

Вирішення назрілих проблем буде сприяти фінансовій стабілізації організацій і підприємств.

У дипломній роботі нами визначені основні аспекти доповнення порядку аналізу фінансового стану на «МК – Гранд 2015». В цьому аспекті можна відокремити шість основних аспектів: фінансова цінність, захист навколишнього середовища, цінність інформації, рівень споживчого сервісу, затрати, гнучкість операцій. Запропоновані ключові показники ефективності стосовно інтегрованого ланцюга поставки та оцінки ефективності інтегрованого ланцюга господарської діяльності «МК – Гранд 2015»

Підтримка прийняття управлінських рішень є ключовим процесом розвитку бізнесу. З метою забезпечення процесу підтримки оцінень необхідно своєчасно надати відповідальним особам вірогідну інформацію як про поточну діяльність так і можливість врахувати поточну ситуацію та майбутню.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України в редакції від 02.04.2020р. № 996 – XIV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
2. Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації / затвердженого наказом Міністерства фінансів України та Фонду державного майна України від 26.01.2001 N 49/121 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0121-01>
3. Борисова В. А. Методологічні основи аналізу фінансового стану підприємств агропромислового комплексу. *Фінанси України*. 2017. №10. С. 63-68.
4. Боронос В.Г., Плікус І.Й. Управління фінансовою санацією підприємств: підручник. Суми: СумДУ, 2014. 457с.
URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/34371>
5. Бреус С. В., Шматуха В. С. Оцінка фінансового стану підприємства та основні напрями його покращання. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2016. №12 (22), 2 т. С. 97-103
6. Воробйова Н. П., Музиченко Р.О. Аналіз фінансового стану підприємства: сутність і необхідність. *Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку*. 2017. № 13. С.116-123
7. Демчук Н. І., Халатур С.М. Теоретичні основи аналізу фінансового стану сільськогосподарських підприємств видання. *Економіка та суспільство*. 2017. Вип. 9. С. 396-400. URL: <http://dspace.dsau.dp.ua/jspui/handle/123456789/432>
8. Дубинська О.С. Методичний підхід до аналізу фінансової звітності вітчизняних підприємств. *«Молодий вчений»*. 2017. № 4 (44). С. 658-661

9. Коваленко О. В. Особливості експрес-аналізу фінансового стану підприємства. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*, 2018. Вип. 3 (15). С. 89 – 93
10. Костевич О.Д. Фінансовий потенціал як фактор сталого розвитку. *Вісник Чернігівського технологічного університету. Серія «Економічні науки»*. 2016. № 43. С. 54–59.
11. Кучер В.А. Визначення структури показників ефективності роботи підприємства як основа прийняття стратегічних рішень. 2017. № 1. С. 71-77.
12. Лазаришина, І.Д. Удосконалення інституційних підходів до методики фінансового аналізу. *Фінанси України*. 2004. №1. С.44-48.
13. Мулик, Т. О. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб.К. : ЦУЛ, 2017. – 288 с.
14. Оспіщев В.І. Класифікація чинників впливу на фінансову стійкість підприємств: зб. наук. праць. Харків : Вид-во Харків. ДУ харчування та торгівлі, 2016. 694 с.
15. Петренко В.С., Квасова О. П. Оцінка та шляхи покращення фінансового стану підприємства оцінки активів. *Международный научный журнал*. 2015. №8. С.139-142
16. Плікус І.Й. Методичні підходи щодо розробки фінансової стратегії розвитку підприємства. Збірник наукових праць Економіка: проблеми теорії та практики. Дніпропетровськ: ДНУ, 2002. Вип.159. С. 90-99. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/4036/3/metodychni.pdf>
17. Плікус І.Й. Облікова інформація в системі управління фінансами підприємства. *Регіональні перспективи*. 2003. №2-3. С.28-33. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/4037/1/oblik-inf.pdf>
18. Плікус І., Високос Ю. Фінансовий аналіз як метод превентивного контролю в системі антикризового фінансового управління. *Вісник*

- Сумського державного університету. Серія Економіка. 2012. №3. С. 21-
URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/29733?locale=uk>
19. Плікус І.Й. Методологічні проблеми оцінки діяльності підприємства. *Сучасний бухгалтерський облік, аналіз та аудит: галузевий аспект* : монографія. / за загал.ред.. П. Й. Атамаса. Дніпропетровськ : Герда, 2013. С. 220-229. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/33492/1/ocenka-deyatelnosti-Plikus.pdf>
 20. Рубан Л.О. Особливості аналізу фінансового стану підприємств за счасною формою балансу основних концепцій оцінки активів. *Вісник НТУ «ХПІ»*. 2015. №3. С. 103-107
 21. Самсонова К.В. Фактори впливу на фінансову стійкість підприємства. *Збірник наукових праць Кіровоградського національного технічного університету*. 2017. №4. С. 125-134.
 22. Хринюк О. С. Сутність фінансового потенціалу підприємства. *Актуальні проблеми економіки та управління*. 2017. №11. С. 1-9
 23. Яловий Г.К. Концептуальні підходи до визначення фінансової стійкості підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2016, вип. 18.5 С. 115-124.
 24. Kaya, H.D. Government Support, Entrepreneurial Activity and Firm Growth. *SocioEconomic Challenges*, 2019. № 3(3). P. 5-12. URL: [http://doi.org/10.21272/sec.3\(3\).5-12.2019](http://doi.org/10.21272/sec.3(3).5-12.2019).
 25. Hrytsenko L., Petrushenko M., Daher K. The necessity of socio-ecological modification of two-tier economic model of secondary resources management in Ukraine. *SocioEconomic Challenges*. 2017. № 1(1). P. 68-76. Doi: 10.21272/sec.2017.1-08
 26. Sahqani G. B. Aid and Governance: issues in developing countries. *SocioEconomic Challenges*. 2017. № 1(2). P.34-38. Doi: 10.21272/sec.1(2).34-38.2017
 27. Louis R. A new economic order for global prosperity. *SocioEconomic Challenges*. 2017. № 1(2). P. 52-58. Doi: 10.21272/sec.1(2).52-59.2017.

28. Vieira P.C., Matvieieva Yu., Myroshnychenko Iu. Environmental Consciousness among Graduation Students: Comparing Ukraine with Portugal. *SocioEconomic Challenges*. 2017. № 1(3). P. 51-57. DOI: 10.21272/sec.1(3).51-57.2017
29. Kleinschmidt H. Labor Movements, Mainly in Eastern Europe. *SocioEconomic Challenges*. 2017. № 1(3). P. 45-50. DOI: 10.21272/sec.1(3).45-50.2017
30. Salihaj T., Pryimenko S. Modification of the International Energy Agency Model (the IEA Model of Short-term Energy Security) for Assessing the Energy Security of Ukraine. *SocioEconomic Challenges*. 2017. № 1(4). P. 95-103. DOI: 10.21272/sec.1(4).95-103.2017
31. Karintseva O., Benetyte R. Estimation of Efficiency of State Regulation in Economic Restructuring Based on the Environmental Factor. *SocioEconomic Challenges*. 2018. № 2(1). P. 91-102. DOI: 10.21272/sec.2(1).91-102.2018
32. Palienko M., Lyulyov O. The Impact of Social Factors on Macroeconomic Stability: Empirical Evidence for Ukraine and European Union Countries. *SocioEconomic Challenges*. 2018. № 2(1). P.103-116. DOI: 10.21272/sec.2(1).103-116.2018
33. Trifu A. Defending and Modelling Europe: The Visegrad Group Experience. *SocioEconomic Challenges*. 2018. № 2(2). P.13-18. DOI: 10.21272/sec.2(2).13-18.2018
34. Sineviciene L., Shkarupa O., Sysoyeva L. Socio-economic and Political Channels for Promoting Innovation as a Basis for Increasing the Economic Security of the State: Comparison of Ukraine and the Countries of the European Union. *SocioEconomic Challenges*, 2018. № 2(2). P.81-93. DOI: 10.21272/sec.2(2).81-93.2018
35. He Shuquan. Agricultural Trading System and Global Food Crisis. *SocioEconomic Challenges*. 2018. № 4(2). P.6-20. DOI: [http://doi.org/10.21272/sec.2\(4\).6-20.2018](http://doi.org/10.21272/sec.2(4).6-20.2018)
36. Balas A.N., Kaya H.D. The Global Economic Crisis And Retailers' Security Concerns: The Trends. *SocioEconomic Challenges*. 2019. № 3(2). P.5-14. URL: [http://doi.org/10.21272/sec.3\(2\).5-14.2019](http://doi.org/10.21272/sec.3(2).5-14.2019).

37. Goncharenko T., Lopa L. Balance Between Risk And Profit In The Context Of Strategic Management: The Case Of Ukrainian Banks. *SocioEconomic Challenges*. 2020. № 4(1). P.111-121. URL: [http://doi.org/10.21272/sec.4\(1\).111-121.2020](http://doi.org/10.21272/sec.4(1).111-121.2020).
38. Pavlyk V. Institutional Determinants Of Assessing Energy Efficiency Gaps In The National Economy. *SocioEconomic Challenges*. 2020. № 4(1). P. 122-128. URL: [http://doi.org/10.21272/sec.4\(1\).122-128.2020](http://doi.org/10.21272/sec.4(1).122-128.2020).
39. Ahmad N. S. M., Atniesha Mr. R. Ah. A. The Pecking Order Theory and Start-up Financing of Small and Medium Enterprises: Insight into Available Literature in the Libyan Context. *Financial Markets, Institutions and Risks*. 2018. № 2(4). P. 5-12. URL: [http://doi.org/10.21272/fmir.2\(4\).5-12.2018](http://doi.org/10.21272/fmir.2(4).5-12.2018)
40. Musa H., Musova Z., Sliacky P. Financial Support to Small and Medium-Sized Enterprises in Slovakia. *Financial Markets, Institutions and Risks*. 2017. № 1(4). P.47-52. DOI: 10.21272/fmir.1(4).47-52.2017.
41. Singh S.N. Impact of Value Added Tax on Business Enterprises: A Case of Mettu Town. *Financial Markets, Institutions and Risks*. 2019. № 3(4). P.62-73. URL: [http://doi.org/10.21272/fmir.3\(4\).62-73.2019](http://doi.org/10.21272/fmir.3(4).62-73.2019).
42. Bonamigo A., Mendes D. Value Co-creation and Leadership: An Analysis Based on the Business Ecosystem Concept. *Business Ethics and Leadership*. 2019. № 3(4). P.66-73. URL: [http://doi.org/10.21272/bel.3\(4\).66-73.2019](http://doi.org/10.21272/bel.3(4).66-73.2019)
43. Singh S. N. Business Inefficiencies and Youth Unemployment in Ethiopia: A Case Study of Mettu Town. *Business Ethics and Leadership*. 2019. № 3(2). P.93-106. URL: [http://doi.org/10.21272/bel.3\(2\).93-106.2019](http://doi.org/10.21272/bel.3(2).93-106.2019)
44. Popoola M. A., Brimah A. N., Gbadeyan R. A. Entrepreneurship Practice: As a Means of Poverty Reduction in Southwestern Nigeria. *Business Ethics and Leadership*. 2018. № 2(4). 83-88. URL: [http://doi.org/10.21272/bel.2\(4\).83-88.2018](http://doi.org/10.21272/bel.2(4).83-88.2018)
45. Akpoviro K. S., Olalekan A., Alhaji S. A. Moderating Influence of Strategic Human Resources Management Practices on Small-Medium Firm

- Performance. *Business Ethics and Leadership*. 2018. № 2(4).p. 99-107. URL: [http://doi.org/10.21272/bel.2\(4\).99-107.2018](http://doi.org/10.21272/bel.2(4).99-107.2018)
46. Hossain J., Jahangir N., Nur-Al-Ahad Md. A Study on Female Entrepreneurs in Malaysia. *Business Ethics and Leadership*. 2018. № 2(3). P.67-73. DOI: 10.21272/bel.2(3).67-73.2018
47. Tovmasyan G. The Role of Managers in Organizations: Psychological Aspects. *Business Ethics and Leadership*. 2017. № 1(3). P.20-26. DOI: 10.21272/bel.1(3).20-26.2017
48. Vasilyeva T., Kozyriev V. Scientific and methodical approaches to determining the center-orientation of financial conglomerates with the factor and cluster analysis. *Business Ethics and Leadership*. 2017. № 1(1). P. 5-15. Doi: 10.21272/bel.2017.1-01
49. Vynnychenko N., Majewska U. Evaluation of business ethics for the formation of public finance. *Business Ethics and Leadership*. 2017. № 1(1). P. 40-45. Doi: 10.21272/bel.2017.1-05

ДОДАТОК А

Переваги та недоліки методик аналізу фінансового стану

Таблиця А. 1 – Порівняльна характеристика методик аналізу фінансового стану

Назва методу	Умови застосування, основні переваги	Недоліки
коефіцієнтний	розраховуються коефіцієнти, за якими оцінюється діяльність підприємства та за якими визначається вплив внутрішніх і зовнішніх чинників	трудомісткість, відсутність нормативних значень для більшості коефіцієнтів,
комплексний	дає можливість виявити причини, що зумовили наявний фінансовий стан	трудомісткість та відсутність нормативних значень для більшості коефіцієнтів
інтегральний	фінансовий стан визначається одним інтегральним показником, який можна доповнити будь-якою кількістю аналітичних	є неузгодженість понять «платоспроможність» та «ліквідність»
беззбитковий	запас фінансової міцності підприємства є критерієм оцінки	не узгоджується з конкурентоспроможністю, кредитоспроможністю, діловою активністю,
рівноважний	базується на понятті ліквідності	не враховує вплив ділового та кредитного середовища

Джерело: узагальнено виходячи з [5, 6, 8, 13, 45]

Додаток Б

Алгоритм застосування методик аналізу фінансового стану

Рисунок Б.1 – Концептуальні методики аналізу фінансового стану. Джерело: узагальнено виходячи з [4, 5, 6, 13, 45]

ДОДАТОК В

Аналіз активів МК-Гранд 2015

Таблиця В.1 - Структура активів «МК – Гранд 2015» (тис.грн.)

Активи	2017 р.		2018 р.		2019 р.		Відхилення 2019 р. Від			
							2017р.		2018 р.	
	Сума	Питома вага, %	сума	Питома вага, %	сума	Питома вага, %	сума	Питома вага, %	сума	Питома вага, %
1. Усього активів	497,3	100,0	600,4	100,0	627,5	100,0	130,2	-	27,1	-
- у тому числі:										
2. Необоротні активи	160,4	32,3	246,0	41,0	250,6	39,9	90,2	7,6	4,6	-1,1
3. Оборотні активи	336,9	67,7	354,4	59,0	376,9	60,1	40	-7,6	22,5	1,1
- з них:										
3.1. Запаси	157,3	31,6	228,0	38,0	267,0	42,5	109,7	10,9	39	4,5
3.2. Грошові кошти та розрахунки	179,6	36,1	126,4	21,1	109,9	17,5	-69,7	-18,6	-16,5	-3,6
- у тому числі кошти в розрахунках	179,2	36,0	122,4	20,4	100,4	16,00	-78,8	-20	-22,0	-4,4
- у тому числі грошові кошти та їх еквіваленти	0,4	0,08	4,0	0,7	9,5	1,5	9,1	1,42	5,5	0,8

ДОДАТОК Г

Аналіз ліквідності балансу підприємства

Таблиця Г.1 - Аналіз ліквідності балансу «МК – Гранд 2015»

Активи	2017	2018	2019	Пасиви	2017	2018	2019	Нестача або надлишок платіжного капіталу		
								2017	2018	2019
Найбільш ліквідні (А1)	0,4	4,0	9,5	Найбільш термі обов'язання (П1)	335,1	467,3	440,2	A1≤П1	A1≤П1	A1≤П1
Які швидко реалізуються (А2)	179,2	122,4	100,4	Коротко-термінові зобов'язання (П2)	50,0	30,0	50,0	A2≥П2	A2≥П2	A2≥П2
Які повільно реалізуються (А3)	157,3	228	267,0	Довгострокові зобов'язання (П3)	-	27,2	18,1	A3≥П3	A3≥П3	A3≥П3
Які важко реалізуються (А4)	160,4	246,0	250,6	Постійні пасиви (П4)	112,2	75,9	119,2	A4≥П4	A4≥П4	A4≥П4
Баланс	497,3	600,4	627,5		497,3	600,4	627,5			